

O lepopisji v ljudski šoli. VII. Fl. Rozman: So li deška ročna dela potrebna ali ne in kako jih je gojiti? VIII. Fr. Ivanc: Kolegijalnost i. t. d. IX. I. L.: Ozir po pedagoškem polji na Slovenskem (1892—1896). X. Fl. Rozman: Nova šolska klop in tabla. XI. —a—: Donesek k strokovni terminologiji. XII. I. L.: Zgodovinska črtica o hrvatskem šolstvu. XIII. Zaznamek priporočljivih šolarskih knjižic. XIV. Zbirka gospodarskih, obrtnih in gospodinjskih računskih in merstvenih nalog. XV. J. Bezljaj: Poročilo o delovanji „Pedagoškega društva“ od l. 1892. — 1896 XVI. Poziv.

Najbolj nas je zanimal »Ozir po pedagoškem polju«, kateremu bi celo semtertja želeli malo več obširnosti. Kot tretjo točko obsega »Ozir«: »Životopise v letih 1892.—1895. umrlih odličnih šolnikov slovenskih« in sicer: Dr. Frančiška viteza Močnika, Andreja Praprotnika (s sliko), Vojteha Ribnikarja (s sliko), Mateja Močnika, Josipa Freuensfelda in Ivana Tomšiča (s sliko). Životopisi so deloma ponatisnjeni iz drugih časopisov.

Knjižnice za mladino 19. snopič (izdan v Gorici 31. julija t. l.) je priobčil Slavoj in Ljudmila. Milosrčna brat in sestra. Zbirka kratkočasnih in poučnih pogovorov o živalih. Slovenski mladini nabral in priredil Jakob Dimnik, učitelj v Ljubljani. Str. 95. Cena vezanemu zvezku (kakor po navadi) 25 kr. — Tudi tega zvezka oceno odgodimo za poznejši čas, tem bolj, ker je to šele prvi del cele zbirke.

Že prav pri završevanju te številke nam je došel »Knjižnice za mladino« 20. snopič, prinašajoč: Bogdančkova mlada leta. Slovenskim prijateljčkom napisal Ludovik Černej. Str. 79. Potemtakem smo že z oceno treh snopičev tega velevažnega zbornika na dolgu.

Izvestij zadnji, VI. letnika 3. sešitek je prinesel nastopno na domovinoslovje se nanašajočo tvarino: 1. Dr. Fr. Kos: Iz domače zgodovine: Kdaj so Slovenci prišli v svojo sedanjo domovino? (Konec.) 2. A. Koblar: Izpiski iz stare ordinacijske knjige. — Mali zapiski: 1. Ivan Kunšič: Imenoslovni paberki. (Konec.) 2. J. Novak: Bokalce ali Notranje Gorice? 3. I. Vrhovnik: Slovenska imena ljubljanskih ulic pred 100 leti.

Na Kosovo razpravo smo že tako opetovano opozorili in bi le želeli, da bi se po posebnih odtiskih omogočila nje nabava tudi širšim krogom. Med »paberki« se to pot tolmačijo: Vétranec, Obrne, Klek, Meja dolina.

Prijatelj, strokovnjak, nam je o zadnjih Izvestijh izročil še te-le pripomnje:

»Obrne (pl.) utegne pač priti od »obrniti«, toda menda ne zato, ker so se Turki tam obrnili, nego ker se tam obrača voda, kakor se vidi na vsaki specialni (ne »generalštabni«) karti.

Oni čudni napis v Štengah so smatrali dolgo časa za etruškega (Costa: Reiseerinnerungen), domači veščaki pa mi zatrjujejo, da so to le znaki, kakršne imajo občine, da ločijo med seboj premično in nepremično imovino; saj kmetje še ovcam na volno namažejo ali v ušesa zarežejo svoja značila. V Štengah je meja dveh sosednjih občin, in vsaka občina je ondi zabeležila svoje znake.

»Kanja« je po Slovenskem znana ptica roparica, buteo vulgaris ali b. lagopus.

K imenu »Médji dol« primeri tudi: »Medíja«, dolina med Trojanami in Zagorjem.

Tudi dolina za Rabeljskim jezerom se imenuje nemški »Seissera«; to je nastalo iz za + jezero.

K »Ranče« primeri goriško vas Renče (dialektično »Ranče«, zato ital. Ranziano) in Renka, Drenka v beneški Sloveniji.

Glede »Melkuš« bi sprejeli g. Kunšiča razlago, ako ne bi vedeli, da je ondi farni patron sv. Miklavž (dialektično »Mikvavž«).

Pvehel (Puhel) je bil že v »Mittheilungen« l. 1895. na 6. str. točno določen.

Trudoljubivi g. Kunšič, katerega s temi vrsticami nikakor nečemo odganjati od začetega, tako umestnega raziskovanja, se je i po nekaterih drugih prejšnjih i po naših sedanjih pripomnjah menda uveril, da ravno posel, ki se ga je lotil, ni izmed najlažjih ter zahteva poleg najobširnejšega splošnega tudi temeljitega lokalnega znanja.

Zbornika »Mittheilungen« nam je došel IX. letnika 4. sešitek s to-le domovinoslovno vsebino: 1. Ueber einige für die Flora Krains neue Arten, Varietäten und Bastarde aus der Farngattung Aspidium Sw., von Prof. A. Paulin. 2. Schloss und Herrschaft Flödnig in Oberkrain, von Vladimir Levec. 3. Die Schneiderzunft in Rudolfswert, von K. Črnologar. 4. Beiträge zur Geschichte Krains im Kriegsjahre 1809, von Prof. Dr. Oskar Gratzy.

Planinskega Vestnika zadnja (II. letnika 8.) ravnokar izšla številka je prinesla zopet lepo gradivo. Poleg treh pesmi (vvodna »Triglavu«, zložil J. C. O., sonet »Triglavski koči« in »Hribolazcem ob otvoritvi Triglavske koče« v tercinah, oboje zložil Fr. S. Finžgar) se nahajajo ti-le članki: »Slavnostna otvoritev Triglavske koče na Kredarici dne 10. avgusta 1896. l.«; »Na Krim«, spisal Ciril; »Na Matajuru (recte: Matajurju). Prvi izlet Soške podružnice dne 22. in 23. julija l. 1896.« Priobčil —X—; »O plezanju po visokih gorah.« Spisal L. Wölfling. (Dalje in konec). »Društvene vesti.« — Ta številka ima tudi prilogo, v kateri je: »Triglav. Slavnostna pesem ob otvoritvi Triglavske koče na Kredarici dne 10. avgusta leta 1896. Zložil Jakob Aljaž, častni član Slovenskega planinskega društva.«

Nova slovenska učila za zemljepisni pouk v prevodu, oziroma prireditvi prof. S. Rutarja:

Muchova stenska tabla »pra- in ranozgodovinskih« spomenikov s 4 str. teksta v 4° (izšla letošnjo pomlad).

Avstro-ogrska monarhija, za slovenske šole priredil prof. S. Rutar. Dotiskana je bila v kartografskem zavodu Ed. Hölzla.

Slovenski atlant za ljudske šole v 7 kartah, preložil prof. S. Rutar, izdelal Ed. Hölzl na Dunaju; izide v začetku septembra t. l.

Dr. I. Tavčarja zbrane spise izda knjigarnica Ig. pl. Kleinmayrja & Fed. Bamberga. Vsa zbirka je preračunjena na pet zvezkov iste oblike, kakršna je Stritarjeva in Levstikova izdaja iste tvrdke. Stavek se je že pričel, in še za letos sta obljubljeni dva zvezka.

Zora je priobčila v zadnjem nam došlem (II. letnika II.) zvezku med drugim »obsegom« na str. 46. tri primere »Rispetov«, t. j. neke stalne pesniške, doslej v Slovencih še menda neobdelane oblike. Našim mladim

drugimi pritiklinami vred (z lepakom, pesmicami in poučilom), ki se vse našajo na znano borbo, ki se je vršila v preteklem letu radi civilnega zakona na Ogrskem ter vzburjala tudi naše ondotne rojake. »Namen posvečuje sredstva«, in tako pride tudi naša pastorka včasih do časti, da se je domislilo celo v tiskarnicah kraljeve Budimpešte.

Faustissime nozze Clodig - Herzen. Iz laškega Vidma (tipografija del Patronato) nam je došla lična knjižica (str. 35), posvečena poroki Lucilije Klodičeve z Aleksijem Herznom. Razen posvetila obsega italijanski prevod (*Eccidio d' Aquileia*) sledečega slovenskega izvirnika (*Propad Ogleja*), ki je oba speval, oziroma preložil dični naš I. Trinko. — Ta pošljatev nas je razveselila tem bolj, ker nam priča, da slovenske muze niti v Lahih niso popolnoma utihnile, kjer bi menili, da so osameli naši rojaki obsojeni na izmrtje.

Slovenka se bode zval leposlovni list, ki bode izhajal s 1. januarjem prih. leta počenši kot priloga »Edinosti« po dvakrat na mesec ter bode stal posebej naročen 3 gld., za naročnike »Edinosti« pa 2 gld. na leto. Prinašala bode »Slovenka« gradivo za vse sloje našega ženstva: »leposlovje in pesmi, poročila o književnosti, osobito o naši, poročila o gibanju rodoljubkinj drugih slovanskih narodov, spise o odgoji in vzgoji otrok, oduševljajoče spise za ono ženstvo, ki še spi, ter naposled spise o domačem gospodinjstvu, hiši in tudi — o modi . . .« Vse Slovenke brez izjeme naj se oklenejo lista, in vse naj pokažejo, da ne poznajo Kranjic, Štajerk, Primork, ampak da so edino in samo le Slovenke, kakor bo listu ime le »Slovenka«.

Tudi se poudarja v dotičnem »Pozivu slovenskemu ženstvu«, ki ga je objavila »Edinost« z dne 25. okt. t. l., »da bode uredništvo »Slovenke« ločeno od uredništva »Edinosti«, ter da bode popolnoma v ženskih rokah, da bodo naše Slovenke lažje pisale prav zaupno svoje želje in misli; kajti sestre jih bodo — umele.«

Poziv na naročbo uglasbenih, zlasti mladinskih pesmi, ki se namerjajo izdati v štirih zvezkih (1 gld. 30 kr. za vse skupaj brez poštnine), je objavil v »Slov. Narodu« z dne 29. sept. t. l. g. Ivan Grebenc, učitelj v pokoju (pošta: Juršinci na Štajerskem). — Zaradi preskopega prostora za sedaj ne moremo ustreči želji g. Grebenca, da bi ponatisnili tisti poziv, a napotujemo naše čitatelje, ki se za to zanimajo, na dotični oglas v »Slov. Narodu«.

»**Archiv für slavische Philologie**« ima v XVIII. zvezku (3. in 4. snop.) to-le vsebino: »Kaschubische Dialectstudien«, von Gotthelf Bronisch. — »Die Biographie Stephan Lazarevič's von Konstantin dem Philosophen als Geschichtsquelle«, von St. Stanojević — zanimiva razprava, v kateri se pojasnjuje razmerje med knezom Št. Lazarevičem in Konstantinom filozofom. — A. Kolessa zvršuje »Dialectologische Merkmale des südrussischen Denkmals »Žitije sv. Savy«.« — Potem sledi »Zur Geschichte des Physiologus in den slavischen Literaturen«, von P. Polivka. — V. Vondrák je priobčil lepo razpravo, ki se zvrši šele v prihodnjem zvezku: »Zur Frage nach der Herkunft des glagolitischen Alphabets«. Vondrák kritikuje dr. R. Abichta razpravo: »Ist die Aehnlichkeit des glagolitischen mit dem grusinischen Alphabet Zufall?« in pravi med drugim: »Wir können demnach